

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«Ужгородський національний університет»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ДВНЗ
«Ужгородський національний
університет»,

протокол № 6 від 23 травня 2017 р.

Голова Вченої ради, ректор

 В.І. Смоланка

СВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня
вищої освіти

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 01 Освіта / Педагогіка

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 014 Середня освіта

СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ 014.02 «Середня освіта. Англійська мова і література»

Освітньо-професійна програма 01 «Освіта» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014 «Середня освіта (англійська/німецька мова та література)» розроблена згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту».

Програма відповідає другому (магістерському) рівню вищої освіти та сьомому кваліфікаційному рівню за Національною рамкою кваліфікації.

Укладачі програми:

1. Бобинець Степан Степанович, канд. філ. наук, доцент, завідувач кафедри французької мови та зарубіжної літератури ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;
2. Гвоздяк Ольга Михайлівна, канд. пед. наук, доцент, завідувач кафедри німецької філології ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;
3. Голик Сніжана Василівна, канд. філ. наук, доцент, завідувач кафедри англійської філології ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;
4. Дацьо Оксана Григорівна, старший викладач кафедри класичної та румунської філології ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;
5. Кікало Анжеліка Василівна, канд. філ. наук, доцент кафедри французької мови та зарубіжної літератури ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;
6. Синьо Вікторія Василівна, канд. філ. наук, доцент кафедри німецької філології ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;
7. Славич Тетяна Ярославівна, старший викладач кафедри французької мови та зарубіжної літератури ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;
8. Швед Емілія Василівна канд. філ. наук, доцент, завідувач кафедри класичної та румунської філології ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;
9. Чендей Наталія Василівна, канд. філ. наук, доцент кафедри англійської філології ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Програму узгоджено:

Декан факультету іноземної філології

 доц. Рошко М.М.

Ректор ДВНЗ «УжНУ»

 проф. Смоланка В.І.

Вступ

Метою освітньої програми є забезпечення оволодіння студентами факультету іноземної філології другим (магістерським) рівнем вищої освіти, відповідно до сьомого кваліфікаційного рівня Національної рамки кваліфікацій. Підготовка ерудованого конкурентоздатного фахівця, здатного розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики та перекладу в процесі професійної діяльності або в процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Освітня програма використовується під час

- ліцензування та акредитації освітньої програми, інспектування освітньо-наукової діяльності за спеціальністю;
- розроблення навчального плану, програм навчальних дисциплін;
- розроблення засобів діагностики якості вищої освіти;
- розробці комплексних кваліфікаційних робіт;
- визначенні змісту навчання як бази для опанування новими спеціалізаціями;
- визначення змісту навчання в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації.

Освітня програма враховує вимоги Закону України «Про вищу освіту», Національної рамки кваліфікацій і встановлює:

- обсяг та термін навчання магістрів;
- загальні компетенції;
- професійні компетентності за спеціальністю;
- перелік та обсяг навчальних дисциплін для опанування компетентностей освітньої програми;
- нормативний термін навчання за денною формою;
- нормативні форми державної атестації

Освітня програма використовується для

- складання навчальних планів та робочих навчальних планів;
- формування індивідуальних планів здобувачів;
- формування програм навчальних дисциплін, практик, змісту індивідуальних завдань;
- визначення інформаційної бази для формування засобів діагностики;
- акредитації освітньо-наукової програми;
- зовнішнього контролю якості підготовки фахівців;

Користувачі освітньої програми

- здобувачі ступеня магістра, які навчаються в ДВНЗ «УжНУ»;
- викладачі ДВНЗ «УжНУ», які здійснюють підготовку магістрів спеціальності 014 «Середня освіта (англійська/ німецька мова та література)»;
- Екзаменаційна комісія спеціальності 014 «Середня освіта (англійська/ німецька мова та література)»;
- Приймальна комісія ДВНЗ «УжНУ».

Освітня програма поширюється на на кафедри ДВНЗ «УжНУ», що здійснюють підготовку фахівців ступеня магістра спеціальності 014 «Середня освіта (англійська/ німецька мова та література)».

Нормативні посилання. Освітньо-професійна програма розроблена на основі таких нормативних документів:

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 // Відомості Верховної Ради. – 2014. – № 37, 38.
2. Національна рамка кваліфікацій. Додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341.
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2015 №266 «Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».
4. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. – К.: Ленвіт, 2006. – 35 с.
5. Сучасні підходи до побудови освітніх програм: Методичні матеріали / Укладачі: Холін Ю. В., Кравцов С. О., Маркова Т. О. – Харків, 2014. – 36 с.
6. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: Монографія /Ю.М. Рашкевич. – Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2014. – 168 с.
7. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / В. М. Захарченко, В. І. Луговий, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / За ред. В. Г. Кременя. – К.: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с.
8. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). – К.: ТОВ «ЦС», 2015. – 32 с. – http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf;

Загальна характеристика освітньої програми

Мета (цілі) програми: підготовка висококваліфікованих, конкурентоспроможних учителів іноземної мови (англійська/ німецька мова) та зарубіжної літератури, здатних реалізувати мовну, соціокультурну і методичну діяльність в умовах швидких темпів розвитку світової спільноти та глобалізаційних процесів; формування професійних компетентностей майбутніх учителів іноземної мови (англійська/ німецька мова) та зарубіжної літератури основної (базової) середньої школи.

Обсяг програми: 90 кредитів ЄКТС.

Нормативний термін навчання: 1 рік 5 місяців на базі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра філології.

Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за програмою, і вимоги до професійного відбору вступників.

Навчання за програмою проводиться на базі закінченої освіти бакалавр *бакалавра середня освіта*.

Академічні права випускників: магістр філології може продовжувати освіту за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти за спеціальністю 014 «Середня освіта».

Працевлаштування випускників. магістр освіти може працювати в освітній, науковій галузях; на викладацьких, науково-дослідних та адміністративних посадах у навчальних закладах 1-3 ступенів тощо.

Результати навчання (компетентності), якими має володіти здобувач вищої освіти.

Важливим елементом освітньо-професійної програми підготовки магістра «Середня освіта» є досягнення здобувачами другого рівня вищої освіти запланованих результатів навчання шляхом засвоєння відповідних модулів (навчальних дисциплін та практик). Формулювання програмних результатів навчання здійснюється відповідно до ключових загальних та професійних (предметних) компетентностей. Процес вивчення навчальних дисциплін спрямований на формування таких компетентностей:

Програмні компетентності (загальні):

- **Науково-дослідницька (НД)** – володіння сучасними науковими методами філологічних і психолого-педагогічних досліджень, уміння добирати, аналізувати, систематизувати й синтезувати фактичний лінгвістичний,

літературний чи методичний матеріал; узагальнювати підсумки виконаного дослідження та формулювати його новизну; оформляти згідно з сучасними вимогами та презентувати результати наукового дослідження в усній чи письмовій формах, послуговуючись відповідним термінологічним апаратом.

- **Когнітивна (КГ)** – готовність до постійного підвищення освітнього рівня, потреба в актуалізації і реалізації особистісного потенціалу, здатність самостійно здобувати нові знання й уміння, здатність до саморозвитку.
- **Інформаційна (І)** – перманентне самозбагачення науково-практичними досягненнями в галузі філології, володіння сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями, уміння користуватися друкованими та електронними джерелами інформації, опрацьовувати різні види інформації, обробляти її відповідно до цілей і завдань педагогічного процесу.
- **Соціальна (С)** – здатність взяти на себе відповідальність, проявити лідерські якості, працювати в команді, спільно виробляти рішення і брати участь у їх реалізації, толерантність до різних етнокультур і релігій, уміння поєднувати особисті інтереси з потребами колективу і суспільства.

Програмні компетентності (фахові):

- **Комунікативна (КМ)** – уміння ефективно здійснювати комунікацію рідною та двома іноземними мовами (англійською та німецькою ; німецькою та англійською) у професійно-педагогічному спілкуванні, а також у різних міжособистісних ситуаціях, використовуючи знання правил поведінки в різних дискурсивних ситуаціях, уміння сформулювати тактичний план і реалізувати його на основі соціальних навичок, здатність виконувати інформаційну, мотиваційно-стимулюючу і контрольну-коригуючу функції.
- **Лінгвістична (Л)** – досконале володіння літературними нормами двох іноземних мов (англійською та німецькою ; німецькою та англійською), використання їх мовних засобів з різними комунікативно-прагматичними інтенціями.
- **Лінгводидактична (ЛД)** – уміння виявляти труднощі засвоєння мови та шляхи їх подолання, визначати принципи і методи навчання відповідно до різних вікових й психолого-соціальних груп учнів, шляхи і засоби формування комунікативної компетентності.
- **Лінгвокраїнознавча (ЛКЗ)** – володіння країнознавчими, соціоетнологічними та культурологічними знаннями про країну, мова якої вивчається, уміння організовувати свою мовленнєву поведінку відповідно до соціокультурних стереотипів носіїв іноземної мови.
- **Літературознавча (ЛЗ)** – знання сучасних літературних течій країни, мова якої вивчається, навички інтерпретації художніх творів та аналізу літературної творчості.
- **Методична (М)** – уміння досліджувати, проектувати, організовувати, адаптувати та контролювати навчально-виховний процес, реалізуючи навчальні, виховні та розвиваючі цілі навчання іноземної мови; володіння знаннями стосовно базових принципів навчання іноземних мов, сучасних методів, технологій та засобів навчання, а також нових форм організації

роботи та контролю на уроках іноземної мови, враховуючи вікові особливості учнів та основні психологічні фактори навчання.

- **Прогностична (П)** – уміння планувати і творчо конструювати навчальний процес у цілому, а також процес навчання конкретного матеріалу з урахуванням особливостей типу навчального закладу, індивідуальних та вікових особливостей учнів, прогнозувати труднощі засвоєння навчального матеріалу та визначати оптимальні шляхи їх подолання.
- **Управлінська (У)** – уміння керувати навчальним та виховним процесом, вносити до навчальних планів методично правильні корективи з метою досягнення бажаного результату навчання відповідно до цілей навчання іноземної мови; уміння удосконалювати навчально-виховну діяльність з урахуванням причин попередніх невдач та помилок учнів.

Навчальні дисципліни і практики освітньо-професійної програми складаються з нормативної частини та дисциплін вільного вибору студента. Нормативна частина змісту освіти за освітньо-професійною програмою підготовки магістра за спеціальністю «Освіта», викладача іноземної мови та літератури (англійська /німецька мова) складається з циклу дисциплін гуманітарної та соціально-економічної підготовки, дисциплін фундаментальної підготовки та дисципліни професійної та практичної підготовки. До блоку дисциплін вільного вибору студентів належать дисципліни гуманітарної та соціально-економічної підготовки, дисциплін фундаментальної підготовки та дисципліни професійної та практичної підготовки.

Перелік модулів (навчальних дисциплін і практик) наведений у додатку 1.

Система атестації здобувачів вищої освіти.

Атестація здобувачів другого рівня вищої освіти щодо встановлення фактичної відповідності рівня освітньої підготовки вимогам освітньої програми здійснюється Державною екзаменаційною комісією із зазначеної спеціальності після виконання студентами у повному обсязі навчального плану. Атестація студентів, які навчалися за програмою підготовки магістрів здійснюється на підставі оцінки рівня знань, умінь та навичок випускників у формі захисту магістерської роботи та державного іспиту з основної іноземної мови (англійська/німецька мова).

Вимоги до кваліфікаційної роботи та кваліфікаційного екзамену.

Магістерська робота передбачає розв'язання спеціалізованої задачі та/або практичної проблеми в галузі філології (англійська/німецька мова), відповідно до обраної спеціалізації. Кваліфікаційна робота має бути самостійним дослідженням і повинна перевірятися на наявність плагіату. Обсяг магістерської роботи 65 – 90

сторінок. Рукопис поданий до захисту супроводжується відгуком керівника та внутрішньою чи зовнішньою рецензією.

Кваліфікаційний екзамен з основної іноземної мови (англійська/ німецька мова) передбачає оцінювання обов'язкових результатів навчання, визначених цією освітньо-професійною програмою.

Очікувані програмні результати навчання (загальні).

- Володіння концепціями гуманітарних та суспільних наук та вміннями користуватися методами цих наук у різних сферах педагогічної та науково-дослідницької діяльності.
- Уміння користуватися науковою та науково-методичною літературою, аналізувати стан дослідження актуальних проблем професійної галузі.
- Уміння спостерігати, аналізувати та узагальнювати досвід провідних фахівців та у подальшому використовувати його прогресивні елементи у професійній діяльності.
- Уміння оперувати технологіями та знаннями, що задовольняють потреби інформаційного суспільства.
- Уміння раціонально використовувати комп'ютерні технології для пошуку, опрацювання, систематизації, зберігання й передавання інформації.
- Уміння адаптуватись і визначати особисті цілі, виконувати різні ролі й функції у педагогічному колективі.
- Здатність до постійного підвищення фахової компетентності, реалізації особистого творчого потенціалу.

Очікувані результати навчання (фахові)

- Досконале володіння двома іноземними мовами (англійською та німецькою ; німецькою та англійською) на рівні професійного і побутового спілкування.
- Володіння теоретичними знаннями про системи мов, основні лінгвістичні категорії, механізми іншомовної комунікації, а також історію, культуру, сучасні проблеми країн, мови яких вивчаються.
- Володіння основними комунікативно-прагматичними стратегіями й тактиками іншомовної мовленнєвої діяльності, основами культури усного й писемного мовлення, вміннями й навичками спілкування у різних дискурсивних ситуаціях відповідно до досвіду, інтересів та психологічних особливостей співрозмовників.
- Уміння порівнювати систему різних мов, виявляти їх подібні ознаки та розбіжності.
- Володіння навичками офіційно-ділового стилю спілкування в різних комунікативних ситуаціях, навичками аналізу та інтерпретації текстів гуманітарного спрямування.
- Володіння знаннями про закономірності процесу навчання іноземної мови, а також зміст і особливості усіх компонентів цього процесу: цілей, методів, засобів тощо.

- Уміння аналізувати іншомовний матеріал з точки зору труднощів його засвоєння і знаходити шляхи їх подолання.
- Уміння творчо узагальнювати прогресивні науково-практичні надбання в галузі навчально-педагогічної діяльності на світовому рівні та укладати на їх основі авторські методичні праці.
- Уміння запобігати типовим помилкам, пов'язаним з інтерференцією рідної мови, виявляти найбільш доцільні способи та прийоми семантизації лексики, введення нового граматичного матеріалу, роботи над вимовою, перевірки розуміння та закріплення нового матеріалу.
- Уміння здійснювати проектування процесу навчання як системи взаємопов'язаних окремих ланок (навчальних занять), змістовно і логічно пов'язаних між собою; уміння обирати оптимальні форми організації навчання та структуру заняття з іноземної мови для досягнення конкретних цілей.
- Уміння проводити узагальнений аналіз літературних жанрів, творчості видатних письменників країн, мови яких вивчаються.
- Уміння застосовувати інноваційні, зокрема інформаційно-комунікаційні, технології навчання іноземних мов у професійній діяльності; використовувати наочність відповідно до цілей уроку.
- Уміння проектувати та здійснювати різні види контролю навчальних досягнень учнів.
- Уміння визначати мету, завдання та зміст виховної роботи, використовувати найбільш доцільні форми і методи виховного впливу на дітей різних вікових груп, учнівських колективів.